

Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлердің агрохимиялық жай-күйі туралы ақпараттық деректер банкін құру және жүргізу қағидаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2014 жылғы 25 маусымдағы № 6-1/321 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2014 жылы 25 шілдеде № 9618 тіркелді

«Агроөнеркәсіптік кешенді және ауылдық аумақтарды дамытуды мемлекеттік реттеу туралы» 2005 жылғы 8 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 6-бабы 1-тармағының 25) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

Ескерту. Кіріспе жаңа редакцияда - ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 24.08.2015 № 4-6/763 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. Қоса беріліп отырған Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлердің агрохимиялық жай-күйі туралы ақпараттық деректер банкін құру және жүргізу қағидалары бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің Мелиорация департаменті заңнамада белгіленген тәртіппен осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін және оның бұқаралық ақпарат құралдарында ресми жариялануын қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Министр *А. Мамытбеков*
Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы
А у ы л ш а р у а ш ы л ы ғ ы м и н и с т р і н і ң
2 0 1 4 ж ы л ғ ы 2 5 м а у с ы м д а ғ ы
№ 6 - 1 / 3 2 1 б ұ й р ы ғ ы м е н
бекітілген

Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлердің агрохимиялық жай-күйі туралы ақпараттық деректер банкін құру мен жүргізу қағидалары

1. Жалпы ережелер

1. Осы Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлердің агрохимиялық жай-күйі туралы ақпараттық деректер банкін құру мен жүргізу қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) «Агроөнеркәсіптік кешенді және ауылдық аумақтарды дамытуды

мемлекеттік реттеу туралы» Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 8 шілдедегі Заңына сәйкес әзірленген және ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлердің агрохимиялық жағдайы туралы ақпараттық деректер банкі (бұдан әрі – деректер банкі) құру және жүргізу тәртібін айқындайды.

2. Деректер банкі «Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің Агрохимия қызметі республикалық ғылыми-әдістемелік орталығы» республикалық мемлекеттік мекемесі құрып, жүргізеді және агроөнеркәсіптік кешенді дамыту саласындағы уәкілетті органға ұсынады.

3. Деректер банкі ауыл шаруашылығы жерлерінің топырағын агрохимиялық зерттеп тексеру нәтижелерімен толықтырылатын, республика топырағының агрохимиялық мониторингі үшін негізгі база болатын электрондық ақпараттық деректер базасы болып табылады.

4. Деректер банкі жұмыс (жер) учаскесі, шаруашылық, аудан, облыс және республика деңгейінде ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлерді кешенді агрохимиялық зерттеп тексеру нәтижелерін енгізуге, сақтауға, талдауға және жинақтауға арналған.

5. Деректер банкі құру үшін ағымдағы және анықтамалық материалдар бастапқы деректер болып табылады.

Ағымдағы материалдар әр танаптың мекен-жайлық деректерін, әр жер учаскесін талдау кезінде алынатын агрохимиялық жай-күй жөніндегі деректерді қамтиды.

Анықтамалық материалдар жер, топырақ, ауыспалы егіс түрлерін, облыстар, аудандар, әр аудандағы жерді пайдаланушылар тізімін, агрохимиялық зерттеп тексеру әдістерін, қоректік заттар маңызы бойынша топтар шекараларын қамтиды.

2. Деректер банкі құру мен жүргізу тәртібі

6. Деректер банкі құру ауыл шаруашылығы жерлерін зерттеп тексеру барысында алынған топырақтық, агрохимиялық, экология-токсикологиялық, топырақтық-эрозиялық, топырақтық-мелиоративтік, геоботаникалық, фитосанитарлық, өзге де арнайы зерттеу және іздеу материалдары мен деректерін жинау, өңдеу, жинақтау, талдау арқылы жүзеге асырылады.

7. Деректер банкі құруға негіз болып табылатын құжаттар:

1) осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша шаруашылық топырағын агрохимиялық зерттеп тексерудің танаптық ведомості;

2) осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша топырақтың агрохимиялық жай-күйі бойынша жиынтық талдамалық ведомость.

8. Деректер банкі жүргізу:

1) агрохимиялық зерттеп тексеру нәтижелері туралы мәліметтерді енгізуді;

2) бастапқы деректерді өңдеуді, топырақты агрохимиялық зерттеп тексеру

нәтижелерін жинақтауды, шығарылым нысандарын қалыптастыруды;
3) енгізілген мәліметтерді өзектілеуді (жаңартуды);
4) агрохимиялық картограммаларды алуды;

5) жүргізілген агрохимиялық зерттеп тексерулер бойынша агрохимиялық очерктер
қ ұ р а с т ы р у д ы қ а м т и д ы .

9. Мекенжайлық және агрохимиялық деректерді сақтау үшін жыл сайын жаңа файл құрылады. Анықтамалық деректер бір рет енгізіледі және жыл сайын тиісті жылғы желтоқсанда өзектендіріледі.

10. Ағымдағы деректер шаруашылық топырағын агрохимиялық зерттеп тексерудің танаптық ведомості түрінде ұсынылады, ол жерді пайдалану, танаптың кадастрлық нөмірі мен алқабы, топырақ түрі, элементарлық учаскелер нөмірлері, ауылдық округ, аудан, облыс туралы ақпаратты қамтиды. Шаруашылық топырағын агрохимиялық зерттеп тексерудің танаптық ведомості жұмыс және элементарлық учаскелердің нөмірлері жерді пайдалану шегінде толассыз, барлық бағандар мен жолдар т о л т ы р ы л а д ы .

11. Шаруашылық топырағын агрохимиялық зерттеп тексерудің танаптық ведомості деректері негізінде әр зерттеп тексерілген жер учаскесінің меншік иесіне және (немесе) жер пайдаланушыға топырақтың агрохимиялық жай-күйі бойынша жиынтық талдамалық ведомость құралады. Толтырылған топырақтың агрохимиялық жай-күйі бойынша жиынтық талдамалық ведомость талдау деректерін деректер банкіне енгізу ү ш і н қ а ж е т .

12. Деректер банкінің шығарылым нысандары:
осы Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша топырақтың агрохимиялық жай-күйі бойынша паспорттық ведомость;
осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша зерттеп тексерілген алқаптарды өсімдіктердің негізгі қоректік элементтері маңызы бойынша бөлу ведомості;
осы Қағидаларға 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша зерттеп тексерілген алқаптарды микроэлементтер мен ауыр металдар маңызы бойынша бөлу ведомості;
осы Қағидаларға 6-қосымшаға сәйкес нысан бойынша зерттеп тексерілген алқаптарды қышқылдық дәрежесі бойынша бөлу ведомості.

14. Деректер банкіне енгізілген, коды бар файлдар түрінде базаларда сақталатын топырақты агрохимиялық зерттеп тексеру нәтижелері жүргізілген агрохимиялық зерттеп тексерулер бойынша агрохимиялық картограммалар мен агрохимиялық есептіктер құру үшін негіз болып табылады.

А у ы л ш а р у а ш ы л ы ғ ы
м а қ с а т ы н д а ғ ы ж е р л е р д і ң
а г р о х и м и я л ы қ ж а й - к ү й і т у р а л ы

ақпараттық деректер банкін құру
мен жүргізу қағидаларына
1-қосымша
Нысан

Шаруашылық топырағын агрохимиялық зерттеп тексерудің танаптық ведомості

Шаруашылық атауы _____
Облыс (кадастрлік нөмір) _____
Аудан (кадастрлік нөмір) _____
Ауылдық округ _____
Шаруашылық бойынша жалпы зерттеу алқабы _____ гектар
Топырақ зонасы _____
Зерттеп тексеру күні _____
Құрастырған _____

(тегі, аты, әкесінің аты, жеке басын
куәландыратын құжатта болған жағдайда), лауазымы)

Үлгіні тіркеу нөмірі	Бригада, танап нөмірі	Алқабы, гектар	Элементарлық учаскенің нөмірі	Өсірілетін дақыл	Өнімділігі, гектардан центнер (алдыңғы жылғы)	Топырақтың түрлілігі (топырақ түрі)

Жалпы алқабы _____ гектар

Шаруашылық туралы мәліметтер _____

(шаруашылықтың өндірістік бағыты, климаты мен рельефі,
географиялық орналасуы, топырақтың физикалық-химиялық қасиеттері)

А у ы л ш а р у а ш ы л ы ғ ы
мақсатындағы жерлердің
агрохимиялық жай-күйі туралы
ақпараттық деректер банкін құру
мен жүргізу қағидаларына
2-қосымша

Реттік №	Танап	Алқап , гектар	Топырақ түрі	Жеңіл ыдырайтын азот		Жылжымалы фосфор		Ауыспалы калий		Қарашірік		Қыш рН
				миллиграмм килограмм топыраққа	маңызы бойынша топ	миллиграмм килограмм топыраққа	маңызы бойынша топ	миллиграмм килограмм топыраққа	маңызы бойынша топ	пайыз	маңызы бойынша топ	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

кестенің жалғасы

Күкірт		Мыс		Мырыш		Кобальт		Марганец	
миллиграмм килограмм топыраққа	маңызы бойынша топ	миллиграмм килограмм топыраққа	маңызы бойынша топ	миллиграмм килограмм топыраққа	маңызы бойынша топ	миллиграмм килограмм топыраққа	маңызы бойынша топ	миллиграмм килограмм топыраққа	маңызы бойынша топ

А у ы л ш а р у а ш ы л ы ғ ы
ма қ с а т ы н да ғ ы ж е р л е р д і ң
а г р о х и м и я л ы қ ж а й - к ү й і т у р а л ы
а қ п а р а т т ы қ д е р е к т е р б а н к і н қ ұ р у
м е н ж ү р г і з у қ а ғ и д а л а р ы н а
4-қосымша

Нысан

_____ облысы бойынша зерттеп тексерілген алқаптарды өсімдіктердің негізгі қоректік элементтері маңызы бойынша бөлу ведомості

Аудан	Зерттеп тексерілген алқап, гектар	Қарашірік маңызы					
		төмен		орташа		жоғары	
		топтар шегі, пайыз					
		4-тен артық емес		4-6		6-дан артық	
		гектар	пайыз	гектар	пайыз	гектар	пайыз
1	2	3	4	5	6	7	8
Барлығы облыс бойынша							
Аудан	Зерттеп тексерілген алқап, гектар	Жеңілдірайтын азот маңызы					
		төмен		орташа		жоғары	
		топтар шегі, миллиграмм килограмм топыраққа					
		40-тан артық емес		40-50		50-ден артық	
		гектар	пайыз	гектар	пайыз	гектар	пайыз
1	2	3	4	5	6	7	8

Барлығы облыс бойынша							
Аудан	Зерттеп тексерілген алқап, гектар	Жылжымалы фосфор маңызы					
		төмен		орташа		жоғары	
		топтар шегі, миллиграмм килограмм топыраққа					
		15-тен артық емес		15-30		30-дан артық	
		гектар	пайыз	гектар	пайыз	гектар	пайыз
1	2	3	4	5	6	7	8
Барлығы облыс бойынша							
Аудан	Зерттеп тексерілген алқап, гектар	Ауыспалы калий маңызы					
		төмен		орташа		жоғары	
		топтар шегі, миллиграмм килограмм топыраққа					
		200-ден артық емес		200-300		300-ден артық	
		гектар	пайыз	гектар	пайыз	гектар	пайыз
1	2	3	4	5	6	7	8
Барлығы облыс бойынша							

А у ы л ш а р у а ш ы л ы ғ ы
ма қ с а т ы н да ғ ы ж е р л е р д і ң
а г р о х и м и я л ы қ ж а й - к ү й і т у р а л ы
а қ п а р а т т ы қ д е р е к т е р б а н к і н к Ұ р у
м е н ж ү р г і з у қ а ғ и д а л а р ы н а
5-қосымша

Нысан

**_____ облысы бойынша зерттеп тексерілген алқаптарды
микроэлементтер мен ауыр металдар маңызы бойынша бөлу ведомості**

Аудан	Зерттеп тексерілген алқап, гектар	Марганец маңызы					
		төмен		орташа		жоғары	
		топтар шегі, миллиграмм килограмм топыраққа					
		10-нан артық емес		10-20		20-дан артық	
		гектар	пайыз	гектар	пайыз	гектар	пайыз
1	2	3	4	5	6	7	8
Барлығы облыс бойынша							
Аудан	Зерттеп тексерілген алқап, гектар	Мырыш маңызы					
		төмен		орташа		жоғары	
		топтар шегі, миллиграмм килограмм топыраққа					
		2-ден артық емес		2-5		5-тен артық	
		гектар	пайыз	гектар	пайыз	гектар	пайыз
1	2	3	4	5	6	7	8
Барлығы облыс бойынша							

Аудан	алқап, гектар	гектар	пайыз	гектар	пайыз	гектар	пайыз		
		1	2	3	4	5	6	7	8
Барлығы облыс бойынша									
Аудан	Зерттеп тексерілген алқап, гектар	Мыс маңызы							
		төмен		орташа		жоғары			
		топтар шегі, миллиграмм килограмм топыраққа							
		0,2-ден артық емес		0,2-0,5		0,5-тен артық			
		гектар	пайыз	гектар	пайыз	гектар	пайыз		
1	2	3	4	5	6	7	8		
Барлығы облыс бойынша									
Аудан	Зерттеп тексерілген алқап, гектар	Кобальт маңызы							
		төмен		орташа		жоғары			
		топтар шегі, миллиграмм килограмм топыраққа							
		0,15-тен артық емес		0,15-0,3		0,3-тен артық			
		гектар	пайыз	гектар	пайыз	гектар	пайыз		
1	2	3	4	5	6	7	8		
Барлығы облыс бойынша									
Аудан	Зерттеп тексерілген алқап, гектар	Күкірт маңызы							
		төмен		орташа		жоғары			
		топтар шегі, миллиграмм килограмм топыраққа							
		6-дан артық емес		6-12		12-ден артық			
		гектар	пайыз	гектар	пайыз	гектар	пайыз		
1	2	3	4	5	6	7	8		
Барлығы облыс бойынша									
Аудан	Зерттеп тексерілген алқап, гектар	Қорғасын маңызы							
		төмен		орташа		жоғары			
		топтар шегі, миллиграмм килограмм топыраққа							
		30-дан артық емес		30-60		60-тан артық			
		гектар	пайыз	гектар	пайыз	гектар	пайыз		
1	2	3	4	5	6	7	8		
Барлығы облыс бойынша									
Аудан	Зерттеп тексерілген алқап, гектар	Никель маңызы							
		төмен		орташа		жоғары			
		топтар шегі, миллиграмм килограмм топыраққа							
		80-нен артық емес		80-160		160-тан артық			
		гектар	пайыз	гектар	пайыз	гектар	пайыз		
1	2	3	4	5	6	7	8		

1	2	3	4	5	6	7	8
Барлығы облыс бойынша							

А у ы л   ш а р у а ш ы л ы ғ ы
ма қ с а т ы н да ғ ы   ж е р л е р д і ң
а г р о х и м и я л ы қ   ж а й - к ү й і   т у р а л ы
а қ п а р а т т ы қ   д е р е к т е р   б а н к і н   к ұ р у
м е н   ж ү р г і з у   қ а ғ и д а л а р ы н а
б-қосымша

Нысан

**_____ облысы бойынша зерттеп тексерілген алқаптарды
қышқылдық дәрежесі бойынша бөлу ведомості**

Аудан	Зерттеп тексерілген алқап, гектар	Топырақтың қышқылдық дәрежесі													
		өте қышқыл		қатты-қышқыл		орта-қышқыл		төмен-қышқыл		бейта-рап		төмен-сілтілі		орта-сілтілі	
		топтар шегі, рН													
		5,0-ден артық емес		5,1- 5,5		5,5- 6,0		6,1- 6,5		6,6- 7,3		7,4- 7,9		8,0-8,5	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Барлығы облыс бойынша															